

Slováci sa na Bienále ilustrácií nestratili, len bienále sa stráca v Bratislave

[kultura.sme.sk; 10/09/2017; Zuzana Sotáková ; Zaradenie: Kultúra / Vizuálne umenie]

<https://kultura.sme.sk/c/20645566/slovaci-sa-na-bienale-ilustracii-nestratili-len-bienale-sa-straca-v-bratislave.html>

Daniela Olejníková získala Zlaté jablko. Jeden sen sa jej už splnil.

BRATISLAVA. Jeho ilustrácie nekričia, práve naopak, sú jemné, ba až na prvý pohľad nepostrehnuteľné. No oplatí sa zapozerať, s každým ďalším pohľadom odhaľujú nové details. Len 27-ročný holandský ilustrátor Ludwig Volbeda získal za svoje dielo s názvom Vtáky na prestížnom podujatí **Bienále ilustrácií Bratislava (BIB)** hlavnú cenu Grand Prix.

"Originálnym spôsobom kombinuje tradičné ilustračné techniky, čím ilustrácia získava na novom význame. Výsledkom je snový výtvarný svet, ktorý s textom vytvára kompaktný príbeh," skonštatovala medzinárodná porota na čele s japonskou autorkou, kritičkou a kurátorkou Yukiko Hiromatsuovou.

Slovensko sa nestratilo

To, že Slovensko má dlhú a bohatú históriu ilustrácie, potvrdilo ocenenie Zlaté jablko **BIB** 2017 pre Danielu Olejníkovú, ktorá si cenu prebrala za ilustrovanie kníh Hávedník (Jiří Dvořák) a Útek (Marek Vadas).

"Na **BIB** som sa chodievala pozerať už od detstva a aj tieto zážitky ma určite nasmerovali k tomu, že sama ilustrujem. V tých časoch som sa ani neodvážila dúfať, že by tam raz mohli byť vystavené moje práce, nieto ešte, že by som mohla získať nejakú cenu. Sú to teda pre mňa silné emócie," hovorí Olejníková.

V Bratislave žije od narodenia a Bienále vníma ako jej súčasť. Preto by vraj bola rada, ak by ho v meste bolo vidieť viac. "Mohla by ním žiť celá Bratislava, tak ako to je napríklad v Boloni počas veľtrhu detskej knihy."

Daniela Olejníková hovorí, že nemá jasné hranice medzi tvorbou pre deti a pre dospelých. Pretože čo dieťa, to iná osobnosť a iné preferencie má aj každý dospelý. "Jediný zásadný rozdiel pri tvorbe je pre

mňa v tom, že kým dospelým môžem vnímanie textu zámerne a s čistým svedomím spomaľovať a komplikovať ako súčasť hry, deti sa, naopak, snažím viac priamo vziať. Ilustrácie by ich mali podporiť ich vlastnú imagináciu a pritom ich neodplášiť. A pritom by mali baviť aj dospelého, ktorý si knihu s dieťaťom pozerá," hovorí.

Jej spôsob komunikácie s čitateľom oceňuje aj kurátorka Hiromatsuová: "Jej tvorba na nás silno zapôsobila, predstavila sa sviežim ilustrátorským jazykom. Jej spôsob dáva vedieť, že miluje obrázkové knihy, vníma ich ako celok a pri knihe premýšľa o každom detaile. Graficky sú jej ilustrácie perfektné, ale dokáže do nich vnieť aj akési teplo."

Zo slovenských výtvarníkov ocenili na **BIB** aj Svetozára Košického, ktorý získal Cenu primátora hlavného mesta Bratislava, a Petra Uchnára, ktorý zas má cenu detskej poroty. Cenu Poštovej banky za originálny a mimoriadny prínos do ilustračnej tvorby dostal medzinárodné uznávaný maliar Dušan Kállay.

Umenie alebo komercia

Bienále ilustrácie Bratislava práve vstúpilo do svojho druhého polstoročia. Generálna komisárka Zuzana Jarošová cítila prechod do nového obdobia. "Tento rok nás čakala neľahká úloha, lebo **BIB** sa po pol storočí muselo presťahovať z Domu umenia, kde sme nemali k dispozícii dostatočný priestor, do Slovenského národného múzea. Všetko však šlo tak, ako malo ísť, dokonca máme rekordný počet ilustrátorov." Do súťaže sa dostalo 373 ilustrátorov zo 49 krajín.

Jarošová si ešte spomína na začiatky z čias železnej opony, sprevádzalo ich motto: Keď my nemôžeme ísť do sveta, pozvime svet k nám. "Dnes síce hranice padli, ale vznikli nové - medzi konzumom a duchovnom, medzi umením a gýčom. **BIB** je ochrannou bariérou pred tým sofistikovaným, veľmi agresívnym atakom komercializácie, najmä v oblasti kníh pre deti a mládež," hovorí.

Aj preto sa ústrednou témou medzinárodného sympózia stala téma Umenie verzus komercia. Odborníci z celého sveta na ňom budú hovoriť o úlohe kvalitnej umeleckej ilustrácie vo svete komercie, ako sa líšia stratégie, taktiky, východiská a poslania ilustrátorov alebo čo je gýč. Pre verejnosť sú zase otvorené viaceré **výstavy** a sprievodné podujatia v Bratislave, Košiciach a Mojmírovciach.

Autorka je publicistka